

Meråker kommune

Arkiv: 151
 Arkivsaksnr: 2019/816-15
 Saksbehandler: Ole Henrik Fjørstad

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	75/19	07.11.2019
Komite kommunal utvikling	43/19	11.11.2019
Komite helse, pleie og omsorg	27/19	12.11.2019
Eldrerådet	3/19	13.11.2019
Ungdomsråd	3/19	13.11.2019
Arbeidsmiljøutvalget	12/19	14.11.2019
Komite skole, oppvekst og kultur	40/19	19.11.2019
Formannskap	81/19	21.11.2019
Kommunestyret	90/19	09.12.2019

Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

Journalposter i sak

1	I	Ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.	KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENT
ET
2	I	Kommuneproposisjonen 2020 og Revidert nasjonalbudsjett 2019	KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENT
ET
3	I	Konsekvenser av Stortingets vedtak om å innlemme vakt- og administrasjonstilskuddet i rammefinansieringen til kommunene fra 2020	FYLKESMANNEN I TRØNDELAG
4	S	Mål- og strategidokument 2020-2023	
5	X	Mål- og strategidokument 2020- 2023	
6	I	Kvalitetssikring av kriteriedata for kommuner 2020	KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENT
ET
7	I	Innspill måldokument 2019-2023	Meråker Pensjonistlag
8	X	Budsjettrundskriv - Budsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023	Elisabeth Johansen m.fl.

9	I	Ettersendelse av kriteriedata for inntektssystemet for kommunene for 2020	KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT ET
10	X	Særutskrift Mål- og strategidokument 2020-2023	
11	I	Boligtilskudd og BPA (Brukerstyrt Personlig Assistanse)	SAFO Trøndelag
12	I	Ettersendelse av kriteriedata for inntektssystemet for kommunene for 2020 - september	KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT ET
13	X	Budsjettkommentarer for SSOK i økonomiplanperioden 2020-2023	
16	I	Renovasjonsgebyr og slampriser 2020	INNHERRED RENOVASJON IKS
17	I	Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 Meråker menighet	Meråker menighet
18	I	Kontrollutvalgets budsjett for 2020	Konesk Trøndelag IKS

Rådmannens forslag til

Vedtak for formannskapetets 1. behandling:

Formannskapet sender forslag til økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020 til råd, utvalg og komiteer for behandling og uttalelse med frist 18.11.19.

Rådmannens forslag til

Innstilling for formannskapet - 2. behandling:

1. Økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020, datert 31.10.19, vedtas med vedlagte budsjettskjema 1A og B for drift og 2A og B for investeringer samt hovedoversikt drift og hovedoversikt investering, med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i kommunestyret.
2. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav c.
3. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. eskl. § 11 første ledd.
4. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til esctl. §§ 3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunlaget redusert med to syvendel i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt).

Skattesatsen på det særskilte skattegrunlaget er 7 promille.

5. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Meråker kommune vedtatt i kommunestyret i sak 2/16 den 25.01.16 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esctl. § 10.
6. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jfr. esctl. § 25 første ledd. Første termin er 01.04 og andre termin 01.10.
7. Det opptas følgende lån i 2020:
 - Kr 10.000.000,- i Den Norske Stats Husbank til startlån. Lånet avdras i samsvar med de til enhver tid gjeldende vilkår til formålet.
 - Kr 42.540.000,- til finansiering av nytt skolebygg, veier/bruer, samt vann og avløp m.m. Lånet avdras over 37 år med like store årlige avdrag.
8. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til økonomiplanens kapittel 6.2 – 6.11 gjeldende fra 01.01.20.

9. Handlings- og økonomiplanen 2020-2023
 - 9.1 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske/finansielle handlingsregler og økonomiske målsettinger, jamfør del III – Økonomisk handlefrihet
 - 9.2 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til periodemål.
 - 9.3 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske rammer.

Behandling i Formannskap - 07.11.2019 :

Rådmannen presenterte budsjettforslaget.

Innstilling i Formannskap - 07.11.2019 :

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Behandling i Komite kommunal utvikling - 11.11.2019 :

Sektorsjefen orienterte om budsjettforslaget fra sektoren for drifts- og investeringstiltak med gjennomgang av egne presentasjoner. Og spesielt foreslåtte tiltak for driftstilpasninger økonomisk.

Forslag framsatt i møte fra leder av KKU:

Redegjørelsen og forslaget til Budsjett- og økonomiplan tas til orientering
Ved alternativ avstemning mellom rådmannens forslag opp mot forslag framsatt i møte, ble forslag framsatt i møte enstemmig vedtatt.

KKU's Innstilling til vedtak:

Redegjørelsen og forslaget til Budsjett- og økonomiplan tas til orientering

Innstilling i Komite kommunal utvikling - 11.11.2019 :

Redegjørelsen og forslaget til Budsjett- og økonomiplan tas til orientering

Behandling i Komite helse, pleie og omsorg - 12.11.2019 :

Forslag fra Liv Irene Krogstadnes, Frp:

«Komite for helse, pleie og omsorg tar forslaget til budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023 til orientering. KHPO stiller seg ikke bak forslaget til bemanningsreduksjon i sektor for helse, pleie og omsorg.»

Krogstadnes sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i Komite helse, pleie og omsorg - 12.11.2019 :

Komite for helse, pleie og omsorg tar forslaget til budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023 til orientering. KHPO stiller seg ikke bak forslaget til bemanningsreduksjon i sektor for helse, pleie og omsorg.

Behandling i Eldrerådet - 13.11.2019 :

Eldrerådet synes det er en meget grundig økonomiplan 2020 – 2023 og forslag til budsjett for 2020 som foreligger.

Eldrerådet har ingen ytterligere uttalelse til rådmannens budsjettforslag.

Eldrerådet er særlig opptatt av at:

- arbeidet i frivilligsentralen videreføres på en god måte
- et godt og bredt aktivitetstilbud for beboerne på sykehjemmet styrkes
- Et godt dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente etableres i 2020.

Enstemmig vedtak.

Uttalelse fra Eldrerådet - 13.11.2019 :

Eldrerådet synes det er en meget grundig økonomiplan 2020 – 2023 og forslag til budsjett for 2020 som foreligger.

Eldrerådet har ingen ytterligere uttalelse til rådmannens budsjettforslag.

Eldrerådet er særlig opptatt av at:

- arbeidet i frivilligsentralen videreføres på en god måte
- et godt og bredt aktivitetstilbud for beboerne på sykehjemmet styrkes
- Et godt dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente etableres i 2020.

Behandling i Ungdomsråd - 13.11.2019 :

Rådmann Ole Henrik Fjørstad informerte om budsjett og økonomiplan.

Ungdomsrådet vedtar følgende uttalelse:

Ungdomsrådet er særlig opptatt av at:

- det settes av midler til å gjennomføre befaring til Åre fritidsklubb tidlig i 2020 for rådets faste medlemmer.
- vi får hjelp til å sette sammen en komite som kan jobbe godt med utredningen for fritidsklubb i Meråker.
- ungdommen selv har stor grad av medvirkning i arbeidet med etableringen av fritidsklubb.
- det sees på løsninger som raskere kan iverksettes i forhold til etablering av ny fritidsklubb, da vi mener det er lang tid å vente på eventuelle lokaler i ny skole. Dette kan jobbes med parallelt.

Ungdomsrådet har ingen ytterligere uttalelser til rådmannens budsjettforslag.

Enstemmig vedtak.

Uttalelse fra Ungdomsråd - 13.11.2019 :

Ungdomsrådet er særlig opptatt av at:

- det settes av midler til å gjennomføre befaring til Åre fritidsklubb tidlig i 2020 for rådets faste medlemmer.
- vi får hjelp til å sette sammen en komite som kan jobbe godt med utredningen for fritidsklubb i Meråker.
- ungdommen selv har stor grad av medvirkning i arbeidet med etableringen av fritidsklubb.
- det sees på løsninger som raskere kan iverksettes i forhold til etablering av ny fritidsklubb, da vi mener det er lang tid å vente på eventuelle lokaler i ny skole. Dette kan jobbes med parallelt.

Ungdomsrådet har ingen ytterligere uttalelser til rådmannens budsjettforslag.

Behandling i Arbeidsmiljøutvalget - 14.11.2019 :

Uttalelse fra Arbeidsmiljøutvalget - 14.11.2019 :

Arbeidsmiljøutvalget tar budsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023 til orientering.

Enstemmig vedtak.

Behandling i Komite skole, oppvekst og kultur - 19.11.2019 :

Omforent forslag 1:

Finansiering av støtte til korpsdirigent med kr. 56.300,- finansieres med tilsvarende kutt i folkehelseiltak. Folkehelseiltak blir da redusert fra kr. 200.000,- til kr. 143.700,-.

Omforent forslag 1 enstemmig vedtatt.

Omforent forslag 2:

Rådmannens forslag til innsparing av 100% stilling, assistent/fagarbeider ressurs, kuttet ikke. Det søkes at rådmannen finner finansiering til formålet og overføres sektors skole, oppvekst og kultur med kr. 439.436,- i år 2020, kr. 579.256,- i årene 2021, 2022, og 2023.

Omforent forslag 2 enstemmig vedtatt.

Omforent forslag 3:

Redusert foreldrebetaling med kr. 200.000,- kuttet ikke, men finansieres innenfor sektorens rammer.

Omforent forslag 3 enstemmig vedtatt.

Omforent forslag 4:

Tildeling av kulturmidler til lag og foreninger administreres ikke av idrettsrådet, men tildeles fortsatt av kulturadministrasjonen, og legges frem til politisk behandling i utvalg skole, oppvekst og kultur for 2020.

Omforent forslag 4 enstemmig vedtatt.

For øvrig ble rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Innstilling i Komite skole, oppvekst og kultur - 19.11.2019 :

- 1. Finansiering av støtte til korpsdirigent med kr. 56.300,- finansieres med tilsvarende kutt i folkehelseiltak. Folkehelseiltak blir da redusert fra kr. 200.000,- til kr. 143.700,-.*
- 2. Rådmannens forslag til innsparing av 100% stilling, assistent/fagarbeider ressurs, kuttet ikke. Det søkes at rådmannen finner finansiering til formålet og overføres sektors skole, oppvekst og kultur med kr. 439.436,- i år 2020, kr. 579.256,- i årene 2021, 2022, og 2023.*
- 3. Redusert foreldrebetaling med kr. 200.000,- kuttet ikke, men finansieres innenfor sektorens rammer.*
- 4. Tildeling av kulturmidler til lag og foreninger administreres ikke av idrettsrådet, men tildeles fortsatt av kulturadministrasjonen, og legges frem til politisk behandling i utvalg skole, oppvekst og kultur for 2020.*

For øvrig ble rådmannens forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Behandling i Formannskap - 21.11.2019 :

Rådmannen la fram følgende tilleggsforslag:

10 . Utredninger

I løpet av 2020 utreder rådmannen konsekvensene av organisatorisk samordning av enhet for FDV kommunale bygninger og anlegg med Kirkens FDV av bygninger og anlegg. Målet er bedre utnyttelse av samlede ressurser, og muligheter til helhetlig faglig kvalitet og effektivisering.

Budsjettforslaget ble drøftet, og de politiske partiene kommer med sine alternative budsjettforslag innen mandag 2.12. 2019.

Votering:

Rådmannens forslag med tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i Formannskap - 21.11.2019 :

1. Økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020, datert 31.10.19, vedtas med vedlagte budsjettskjema 1A og B for drift og 2A og B for investeringer samt hovedoversikt drift og hovedoversikt investering, med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i kommunestyret.
2. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav c.
3. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. eskl. § 11 første ledd.
4. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til esctl. §§ 3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedel i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt).

Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille.

5. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Meråker kommune vedtatt i kommunestyret i sak 2/16 den 25.01.16 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esctl. § 10.
6. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jfr. esctl. § 25 første ledd. Første termin er 01.04 og andre termin 01.10.
7. Det opptas følgende lån i 2020:

- Kr 10.000.000,- i Den Norske Stats Husbank til startlån. Lånet avdras i samsvar med de til enhver tid gjeldende vilkår til formålet.
 - Kr 42.540.000,- til finansiering av nytt skolebygg, veier/bruer, samt vann og avløp m.m. Lånet avdras over 37 år med like store årlige avdrag.
8. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til økonomiplanens kapittel 6.2 – 6.11 gjeldende fra 01.01.20.
9. Handlings- og økonomiplanen 2020 - 2023
- 9.1 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske/ finansielle handlingsregler og økonomiske målsettinger, jamfør del III – Økonomisk handlefrihet
- 9.2 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til periodemål.
- 9.3 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske rammer.

10. Utredninger

I løpet av 2020 utreder rådmannen konsekvensene av organisatorisk samordning av enhet for FDV kommunale bygninger og anlegg med Kirkens FDV av bygninger og anlegg. Målet er bedre utnyttelse av samlede ressurser, og muligheter til helhetlig faglig kvalitet og effektivisering.

Behandling i Kommunestyret - 09.12.2019 :

Representanten Eva Lien ba om at hennes habilitet ble vurdert, da hun er styremedlem i Meråker Musikkorps (Fvl. § 6 e 2) Hun ble enstemmig kjent habil i budsjettsaken generelt, men inhabil hvis sak om korpsdirigent blir behandlet spesielt.

Representanten Brækken fremmet følgende forslag fra MTB, FrP, AP, V:

Budsjettforslag fra MTB, AP, V og Frp						
	Merforbruk 2020	Finansiering				Kraftfond
		SUM finansiering	Drift 2020	NTE midler	Disposisjonsfond	
	-255 325	-255 325	-555 325			300.000
Sektor skole, oppvekst og kultur:						
Assistent fagarbeider ressurs består	-439 436		-439 436			
Tilskudd til skolekorpsset fra folkehelse	-56 300		-56 300			
Økt satsing folkehelse reduseres for å dekke skolekorps	34 700		34 700			
Skolen kutter innenfor eget budsjett	100 000		100 000			
Sektor helse, pleie og omsorg:						
Stab 40% kuttes ikke	-115 851		-115 851			
Innsparing på sektor	100 000		100 000			
Psykiatri, reduseres ikke	-178 438		-178 438			
Sektor kommunal utvikling:						
Ski-Tour reduseres med	300 000					300.000

Forslag fra SP v/Maria W. Økdal:

1. Formannskapetets innstilling punkt 2, 3, 4, 5, 6 og 8 vedtas.
2. Punkt 7 endres til:
Det opptas følgende lån i 2020:
 - Kr 10.000.000,- i Den Norske Stats Husbank til startlån. Lånet avdras i samsvar med de til enhver tid gjeldende vilkår for formålet.
 - Kr 39.840.000,- til finansiering av nytt skolebygg, veier/ bruer, samt vann og avløp m.m. Lånet avdras over 37 år med like store årlige avdrag.
 - Kr 1.700.000,- til finansiering av brannbil. Lånet avdras over 20 år.

Videre legges fram alternativt budsjett som påvirker punkt 1 og 9:

- Netto driftsresultat settes til gjennomsnittlig 1,75% gjennom 4 årsperioden.
De frigjorte midlene på 2.763.000,- brukes slik i fireårsperioden:
Fagarbeider skole: 2.177.204,-
38,5% psykiatritjeneste 585.796,- (+ 376 000 kr (94 000 kr årlig) fra folkehelsemidler)
- Budsjett for vinterfestival settes til 150 000 kr + 200 000 kr til trækking – 259 000 kr forblir i kraftfondet,
- Innstilling fra utvalg skole, oppvekst og kultur om å bruke 56 300 kr av folkehelsemidlene for å finansiere støtte til korpsdirigenten vedtas.
- Innstilling fra utvalg skole, oppvekst og kultur om at kulturadministrasjonen fortsetter tildelingen av kulturmidlene og at saken legges fram for politisk behandling av utvalget vedtas.
- Flytte 250 000 kr fra vedlikehold ansvar 4740 boliger til utleie til ansvar 3015 kompetansehevende tiltak kurs, opplæringstiltak merket ansvar 4441 brann- og redningstjeneste i 2020.

SV v/ representanten Letnes foreslo:

1. I Meråker kommune skal barnetrygden holdes utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp.
Det settes av 400 000 fra disposisjonsfondet for 2020 for å finansiere tiltaket.
I neste års budsjettforhandlinger vil vi så ha et bedre grunnlag til å se hvordan NAV's tiltaksbudsjett blir påvirket av endringene som er gjort når sosialhjelp beregnes.
2. Forslaget om innsparing på «reduisert foreldrebetaling» mellom SFO og barnehage vedtas ikke.

Representanten Høiseith la fram følgende forslag på vegne av AP, MTB, V:

1. Vi ber om at legevaksordningen vurderes med hensyn til pris og kvalitet. Dette opp mot å ha egen legevaktordning i Meråker.
2. Vi ber om at kostnader på legekantoret gjennomgås, dette for å se om mulige besparelser uten at det går ut over kvaliteten.

Varaordføreren la fra følgende forslag:

Sekretær i idrettsrådet fra kulturkontoret.

SV v/Letnes foreslo:

Prosjekt «Digitale tjenester» og veiledning til innbyggerne videreføres. For å holde tilbudet gående imens det søkes om tilskudd foreslår vi følgende finansiering: 36 000 kr som tas fra foreslått utvidet åpningstid bibliotek.

SP v/Økdal foreslo:

40% bemanning ved stab legekantor dekkes inn med leieinntekter fra privatpraktiserende leger.

Representanten Wæhre foreslo:

For å unngå reduksjoner i budsjettet innad i sektorene:
Netto driftsresultat settes til gjennomsnittlig 1,75% gjennom 4-årsperioden, istedenfor 2%.

Representanten Brækken foreslo:

Punkt vedr. oppkjøring av løyper, formannskapssak på bevilgning kr 200.000,- utgår fra forslaget.

Kjell Morten Bjørnås ba om at hans habilitet ble vurdert, da han er medlem i Meråker brannvesen. Han ble enstemmig kjent habil.

MTB, Ap, Frp og V v/Haugbjørg foreslo:

Innkjøp av ny brannbil utredes og forelegges budsjettbehandling for 2021.

SP fremmet følgende forslag:

- Finansiering av brannbil 4,7 millioner
 - * 1,7 millioner i lån og 3 millioner fra disposisjonsfond
 - 1,7 millioner i lån tas fra uteområdet grunnskole, samt stryke 1 million fra uteområdet skole (gjenstår 300 000 kr)

Forslag fra MTB, A, FrP og V v/Haugbjørg:

1. Innstilling fra utvalg skole, oppvekst og kultur om at kulturadministrasjonen fortsetter tildelingen av kulturmidlene og at saken legges fram for vedtak av USOK.
Enstemmig vedtak.
2. SVs forslag om at barnetrygden holdes utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp, oversendes formannskapet til nærmere utredning.
3. SVs forslag om innsparing på redusert foreldrebetaling mellom SFO og barnehage, sendes formannskapet til utredning.
4. Høiseths forslag om legevaktsordning og kostnader på legekantoret, oversendes formannskapet til utredning.
5. Varaordførerens forslag ang. sekretariat i idrettsrådet støttes.

VOTERING:

MTB, AP, FrP og V v/Brækkens forslag ble vedtatt med 12 mot 9 stemmer (SP og SV) som ble avgitt for SPs forslag.

Sommerarbeid for skoleungdom gjennomføres i 2020. Finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Enstemmig vedtak.

Bruk av kr 500.000 av eierutbytte fra NTE benyttes til arbeid med fengsel. Enstemmig vedtak.

Haugbjørgs forslag vedr. innkjøp av ny brannbil ble vedtatt med 12 mot 9 stemmer (SP og SV) som ble avgitt for SPs forslag.

SVs forslag i 2 punkter fikk 2 stemmer og falt dermed.

Høiseths forslag vedr. legevaktsordning ble enstemmig vedtatt.

Varaordførerens forslag ble enstemmig vedtatt.

SVs forslag vedr. digitale tjenester fikk 9 stemmer (SV, SP) og falt dermed.

SPs forslag vedr. bemanning legekantoret fikk 9 stemmer (SP og SV) og falt dermed.

Haugbjørgs forslag pkt. 2 og 3 ble vedtatt med 20 mot 1 stemme (M.Økdal)

For øvrig ble formannskapetets innstilling enstemmig vedtatt med de endringer som ble vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret - 09.12.2019 :

1. Økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020, datert 31.10.19, vedtas med vedlagte budsjettskjema 1A og B for drift og 2A og B for investeringer samt hovedoversikt drift og hovedoversikt investering, med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i kommunestyret.
2. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav c.
3. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. eskl. § 11 første ledd.
4. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til esctl. §§ 3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedel i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt).

Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille.

5. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Meråker kommune vedtatt i kommunestyret i sak 2/16 den 25.01.16 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esctl. § 10.
6. Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jfr. esctl. § 25 første ledd. Første termin er 01.04 og andre termin 01.10.
7. Det opptas følgende lån i 2020:
 - Kr 10.000.000,- i Den Norske Stats Husbank til startlån. Lånet avdras i samsvar med de til enhver tid gjeldende vilkår til formålet.
 - Kr 42.540.000,- til finansiering av nytt skolebygg, veier/bruer, samt vann og avløp m.m. Lånet avdras over 37 år med like store årlige avdrag.
8. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til økonomiplanens kapittel 6.2 – 6.11 gjeldende fra 01.01.20.
9. Handlings- og økonomiplanen 2020 - 2023
 - 9.1 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske/ finansielle handlingsregler og økonomiske målsettinger, jamfør del III – Økonomisk handlefrihet
 - 9.2 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til periodemål.
 - 9.3 Kommunestyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske rammer.

10. Utredninger

I løpet av 2020 utreder rådmannen konsekvensene av organisatorisk samordning av enhet for FDV kommunale bygninger og anlegg med Kirkens FDV av bygninger og anlegg. Målet er bedre utnyttelse av samlede ressurser, og muligheter til helhetlig faglig kvalitet og effektivisering.

11. Følgende endringer foretas:

Budsjettforslag fra MTB, AP, V og Frp						
	Merforbruk 2020	Finansiering				Kraftfond
		SUM finansiering	Drift 2020	NTE midler	Disposisjonsfond	
	-255 325	-255 325	-555 325			300.000
Sektor skole, oppvekst og kultur:						
Assistent fagarbeider ressurs består	-439 436		-439 436			
Tilskudd til skolekorpset fra folkehelse	-56 300		-56 300			
Økt satsing folkehelse reduseres for å dekke skolekorps	34 700		34 700			
Skolen kutter innenfor eget budsjett	100 000		100 000			
Sektor helse, pleie og omsorg:						
Stab 40% kuttes ikke	-115 851		-115 851			
Innsparing på sektor	100 000		100 000			
Psykatri, reduseres ikke	-178 438		-178 438			
Sektor kommunal utvikling:						
Ski-Tour reduseres med	300 000					300.000

12. Sommerjobb for skoleungdom gjennomføres i 2020. Finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Enstemmig vedtak.
13. Bruk av kr 500.000 av eierutbytte fra NTE benyttes til arbeid med fengsel. Enstemmig vedtak.
14. Innkjøp av ny brannbil utredes og forelegges budsjettbehandling for 2021.
15. Legevaktordningen vurderes med hensyn til pris og kvalitet. Dette opp mot å ha egen legevaktordning i Meråker. Kostnader på legekantoret gjennomgås, dette for å se om mulige besparelser uten at det går ut over kvaliteten.
16. Sekretær i idrettsrådet fra kulturkontoret.
17. Forslag om at barnetrygden holdes utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp, oversendes formannskapet til nærmere utredning.
18. Forslag om innsparing på redusert foreldrebetaling mellom SFO og barnehagene, sendes formannskapet til utredning.

Saksopplysninger

Rådmannen legger nå frem sitt forslag til økonomiplan for perioden 2020 – 2023 og årsbudsjett for Meråker kommune for 2020.

Økonomiplanen og årsbudsjettet er basert på så nye opplysninger og vurderinger som overhodet mulig. Dette gjør at økonomiplanens første år (2020) og årsbudsjettet for 2020 er identiske. Til grunn for budsjettet ligger bl.a. gjeldende økonomiplan, regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett for 2020 med tillegg samt diverse rundskriv fra fylkesmannen, departementene og Kommunenes Sentralforbund (KS).

I tillegg er hovedelementene i Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2035 viet betydelig oppmerksomhet i rådmannens budsjettforslag, og preger i vesentlig grad innretningen på og innholdet i det som legges fram i dette budsjettforslaget.

Bærekraft og FNs bærekraftsmål

Felles innsats for en bedre kommune og et bedre miljø- utfordringer og muligheter
I følge regjeringen står vi overfor fire store utfordringer (Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, vedtatt ved kongelig resolusjon 14.5.2019):

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Ordet bærekraft sammen med ordet utvikling, altså bærekraftig utvikling, ble først brukt i FN-rapporten “Vår felles framtid” fra 1987.

Definisjon på bærekraftig utvikling:

«Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

Bærekraftig utvikling er et begrep som er basert på solidaritet med kommende generasjoner, i tillegg til alle de som lever i dag. Det er en anerkjennelse av at vi bare har en klode, med en begrenset mengde ressurser, og at det er i vår felles interesse å ta vare på den.

For å skape bærekraftig utvikling må vi jobbe på tre områder:

- Klima og miljø
- Økonomi
- Sosiale forhold

De tre dimensjonene i bærekraftig utvikling sammenfatter på en god måte de utfordringer regjeringen fremhever. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om vårt samfunn er bærekraftig

Klima og miljø

Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Vi i Meråker skal jobbe aktivt med å bidra til reduksjon av

klimautslippene og for å ta vare på naturmiljøet. Vi skal bruke redskapene våre både i form av planer samt at vi skal utarbeide et klimaregnskap.

Økonomi

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Økonomisk trygghet fordrer en ressursfordeling som trykker tilgang til offentlige tjenester, som helse og utdanning, og en ressursbruk som er bærekraftig. I Meråker er et av svarene på slike utfordringer eventuelt videreutvikling eller etablering av nye finansielle handlingsregler og målsettinger.

Sosiale forhold

Den sosiale delen av bærekraftig utvikling handler om at alle mennesker skal få et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Utdanning, anstendig arbeid, likestilling, kulturelt mangfold og et godt helsetilbud er bare noen av områdene som berøres. Sosiale forhold sier dermed noe om hvordan mennesker har det i et samfunn, om de får oppfylt rettighetene sine, og om de har mulighet til å påvirke egne liv og samfunnet de lever i.

Økonomiske rammebetingelser og prioriteringer - Økonomiske handlingsregler og målsettinger

Det er kommunens ansvar å sørge for en helhetlig og langsiktig økonomiforvaltning. Den nye kommuneloven sier at "kommuner skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid". For å oppnå dette fastsetter den nye loven at kommunene skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi (§ 14-2, punkt c). Det er opp til kommunen selv å vedta hvilke måltall den skal ha og hvilket nivå måltallene skal være på.

Rådmannen ønsker i tillegg til de måltallene som allerede er vedtatt i Meråker kommune, at Kommunestyret vedtar nye måltall for:

- Gjeldsgrad
- Kapitalutgifter
- Bruk av kraftinntekter inn i drift

Gjeldsgrad

For å oppnå et riktig nivå på netto driftsresultat og for å unngå at utgifter til kommunens lån fortrenger utgifter til tjenesteproduksjon er det viktig at kommunens gjeld ikke vokser raskere enn veksten i kommuneøkonomien.

Gjelden vår bør ikke utgjøre mer enn 70- 75 prosent av driftsinntektene våre. Dersom gjelden holder seg på dette nivået vil den vokse i takt med kommuneøkonomien. En målsetting på gjeldsgrad må innrettes slik at det er realistisk at kommunen greier å betjene gjelden dersom rentenivået stiger vesentlig.

Kapitalutgifter

Motivasjonen for handlingsregelen er at kapitalutgiftene skal utgjøre en fast andel av kommunens frie inntekter, slik at det blir igjen en forutsigbar andel av frie inntekter til å finansiere kommunens tjenestetilbud.

Dersom rentenivået er lavt vil det være rom for å betale ekstra avdrag. Dette reduserer gjeldsnivået og gir rom for å gjennomføre nye investeringer.

Ny kommunelov inneholder en ny bestemmelse for beregning av minimumsavdrag. Den nye beregningen vil gi kortere minimum avdragstid. Avdrag ut over minimumsavdrag betegnes som ekstraordinære avdrag.

Bruk av kraftinntekter inn i drift

I rådmannens budsjettforslag for 2020, er 7, 5 millioner kroner fra salg av konsesjonskraft lagt inn i drift. Resten av disse inntektene fra salg av konsesjonskraft er foreslått satt på fond.

Bakgrunnen for dette er at rådmannen ønsker å sikre en bærekraftig og forutsigbar økonomisk drift og utvikling i Meråker kommune i et langsiktig og bærekraftig økonomisk perspektiv.

Styrke folkehelsen

Å holde oversikt over utviklingen av folkehelsen i kommunen og iverksette tiltak for styrking av folkehelsen er et eksempel på et område som krever samarbeid på tvers av sektorer i kommunen, og samspill med innbyggerne. Dette ansvaret er også nedfelt i folkehelselovens § 5.

Kommunen skal ha en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Denne oversikten har kommunen basert på opplysninger fra statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen, kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene og fra kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø, befolkningsgrupper og lokalsamfunn. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Dette omfatter ikke bare innsats innenfor helsetjenestene, men også andre samfunnsforhold og faktorer som påvirker innbyggernes levekår og helse. Eksempler på slike faktorer kan være lys, støy, stråling, klima, kosthold, utfartsområder, boligstruktur og sosiale nettverk.

Meråker kommuner en del av HUNT og HUNT 4. Denne undersøkelsen viser at helsetilstanden til vår voksne befolkning er god, men kanskje kunne vært enda bedre.

Meråker kommune deltar i «Program for folkehelse» i Værnesregionen. Rådmannen forventer at Kommunens innsats her vil høste ytterligere frukter og en ytterligere forbedring i våre innbyggers helse og trivsel.

Kommunens egen satsing på skolehelsetjenesten, herunder SLT og prosjekt Ungdomslos står sentralt for rådmannen i forhold til å gi våre barn og unge god psykisk og fysisk helse. Livsmestring og folkehelse er også definert som et fagovergripende tema i fornyelsen av kunnskapsløftet og samtlige lærer ved Meråker skole vil få kompetansehevende kurs i tematikken.

Meråker kommune samarbeider med statlige og fylkeskommunale myndigheter, lag og organisasjoner om folkehelsearbeidet. Kommunen skal bli medlem av Folkehelsealliansen i Trøndelag, som jobber for et friskere Trøndelag.

<https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/folkehelse-idrett-frivillighet/folkehelse/folkehelsealliansen-i-trondelag/samarbeidspartnere-i-alliansen/>

Folkehelseinstituttets(FHI) årlige oversikt har fokus på trygghet og trivsel i oppveksten som tema for folkehelseprofilen 2019. Indikatorer og figurer tar utgangspunkt i dette temaet. Indikatorene som presenteres er generelt valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå

<https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=5001&sp=1&PDFaar=2019>

Ny planstrategi

Meråker kommune skal legge fram en ny planstrategi 2020 - 2024. I planstrategien skal utfordringer og utviklingstrekk for kommunen beskrives og anskueliggjøres. I den sammenhengen vil kommunen revidere den fireårige oversikten over helsetilstanden, og Folkehelseperspektivet vil bli da bli gjennomgående og ivaretatt i hele vårt planverk

Kommuneplanens hovedmål - i 2023 er Meråker

«Fjellbygda det er godt å bo i»

«En attraktiv kommune for næringslivet»

«En kommune der Barn og unge har trygge og gode oppvekstvillkår»

«Et trygt lavutslippssamfunn med fokus på bærekraft og med god folkehelse»

«En kommune som hele veien sikrer et godt og stabilt velferdstilbud for sine innbyggere og er en attraktiv arbeidsgiver»

KPS – målene – satsingsområdene i KPS

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) må være retningsgivende og styrende for all planlegging og utvikling i Meråker kommune framover. Gjeldende samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i april 2019

Bærekraftsperspektivet

FN's bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekraftsmålene blir dermed et globalt sammenligningsgrunnlag, som krever at alle FNs medlemsland utvikler en nasjonal handlingsplan for implementering slik at man kan sikre fremdrift. Handlingsplaner på nasjonalt nivå er obligatoriske mens regioner, kommuner og byer selv bestemmer om de vil utvikle planer for bærekraftsmålene.

Kommuner spiller en sentral rolle på den globale dagsordenen ettersom mange av de avgjørende og langsiktige beslutningene om bærekraftig utvikling skjer lokalt. For eksempel tar kommunene beslutninger om utdanning, integrering, byplanlegging, transportsystemer, avfallshåndtering og energibruk. Kommunene kan også fremme sosial integrering, skape fellesskap og sikre produktive miljøer for virksomheter og investeringer, som til gjengjeld kan skape arbeidsplasser og åpne opp muligheter for innovasjon.

Privat sektor er en viktig partner for kommunene. I samarbeid med offentlig sektor kan virksomheter bidra med kunnskap, investeringer og kreativitet, og knytte dette til utfordringer som beskrives av FNs bærekraftsmål.

Bærekraftig utvikling kan ikke enkelt defineres eller kvantifiseres, men ved bruk av en rekke ulike indikatorer kommer man et godt stykke på vei for å peke på om utviklingen går i riktig retning, og hvor det er utfordringer.

FNs bærekraftsmål vil derfor bli lagt til grunn for alt arbeidet i Meråker kommune framover og i arbeidet med å utvikle tjenestetilbudet vårt i en enda mer bærekraftig og framtidsretta retning.

FNs bærekraftsmål er skrevet i en global kontekst og vi ser at enkelte av delmålene må operasjonaliseres i vår egen norske og trønderske kontekst for å gi mening. Et eksempel her er at mens det i store deler av verden er jenter og kvinner som er taperne i utdanningsløpet, viser Stoltenbergutvalgets rapport at det er gutter som er skoletaperne i Norge. Dette understøttes av en stor rapport laget av NAV som har fulgt 20 000 personer i et livsløpsperspektiv

For at FNs bærekraftsmål skal gi mening og skape endring i praksis, må de operasjonaliseres og gjøres relevante, treffe folk der de står i sine utfordringer i det daglige.

Det siste rådmannen vil ta opp under saksopplysninger, er rådmannens tanker om å komme i gang med stedsutvikling – et større stedsutviklingsprosjekt i den vakre bygda vår. Det er mye mer rådmannen kunne tenkt seg og belyst, men det får vente til neste års budsjettforslag. Det er ikke mulig å ta alt på en gang.

Stedsutvikling

Stedsutvikling er komplekst og spennende. Det er mange interessenter og aktører, stort engasjement, målkonflikter og sektorinteresser - og et tema med stor offentlig oppmerksomhet. Vi beveger oss derfor i en retning av at samarbeidsdrevet planlegging, og samskaping vil bli et stadig viktigere virkemiddel for kommunen. Sammen med engasjerte innbyggere, interesseorganisasjoner, privat næringsliv og andre offentlige aktører skaper vi en felles kunnskapsbase.

Kommunen yter tjenester for innbyggerne gjennom hele livsløpet. Tjenesteperspektivet er sterkt forankret både hos innbyggere og de ansatte i kommunen, og dette utfordres nå når vi tenker økt samskaping og delt ansvar i kommunen. For virkeligheten er mer kompleks enn at forholdet mellom kommunen og innbyggerne kan beskrives ved hjelp av et kunde-/ leverandørforhold. Innbyggerne er mottakere av ytelser, men de er i like stor grad bidragsytere og aktører. På samme måte kan vi konstatere at kommunen leverer tjenester, men er samtidig i et samspill med sine omgivelser for å skape en ønsket utvikling

Når vi tenker stedsutvikling retter vi oppmerksomheten mot noe “større” enn tjenesten og innbyggerne i seg selv. Den bærekraftige kommunen samordner ideer og ressurser for område- og tjenesteutvikling, gjennom samhandling med dem som bor og virker her og gjennom felles ressursmobilisering.

Stedsutvikling handler om fysisk avgrensede områder av kommunen hvor det forhåpentligvis vil skje betydelige endringer i årene fremover. Dette vil gi kanskje gi seg direkte fysiske uttrykk i form av nye bygg og anlegg, men minst like viktig er hvordan denne transformasjonen vil bidra til å nå de overordnede målene i samfunnsplanen vår om økonomisk-, sosial- og miljømessig bærekraft.

Rådmannen har i forslag til budsjett 2020 og økonomiplanperioden 2020- 2023 satt av 1,8 mill kroner til stedsutvikling. Kanskje er det ikke nok, men det er i alle fall en god begynnelse. Dessuten er ikke stedsutvikling bare noe kommunen skal gjøre alene- stedsutvikling skal skje i tett samskaping med mange ulike aktører og interessenter.

Andre ting som rådmannen er opptatt av, men som han ikke har funnet så mye plass til denne gangen er:

- Videreutvikling av Meråker alpenser med bakgrunn i Masterplan Fagerlia
- Klimaregnskap og klimabudsjett
- Program for Digitalt førstevalg som vil kunne bidra til at langt mer av kommunikasjonen mellom kommunen og innbyggerne skjer digitalt
- Kunnskapsutvikling der kommunen blant annet knytter seg tettere opp mot NORD Universitet

Fastsettelse av skattesatser

For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, jfr. lov om eiendomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav c.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. eskl. § 11 første ledd.

Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eskl. §§ 3 og 4).

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendel i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første pkt).

Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 7 promille.

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Meråker kommune vedtatt i kommunestyret i sak 2/16 den 25.01.16 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2019, jfr. eskl. § 10.

For det kommunale skattøret for skatt på inntekt og formue er det ikke lenger noe krav til vedtak med mindre kommunen ønsker å nytte lavere satser enn de maksimale, og det er nok ikke aktuelt.

Behandlingen av økonomiplanen og budsjettet

Slik som ved budsjettbehandlingen de foregående årene skal avgiftssakene behandles samtidig med økonomiplanen og årsbudsjettet (samme saken). Avgiftssakene er som tidligere år en integrert del av budsjettdokumentet. Det gir god forståelse mellom avgiftsfastsettelsene og kommunens inntekter. For å illustrere det med et eksempel vil det være slik at hvis kommunestyret vedtar en annen avgiftsøkning enn det som er lagt til grunn i budsjettet skapes det en ubalanse i budsjettet som må opprettes.

Behandlingen av økonomiplanen og budsjettet blir som tidligere år. Formannskapet sender forslag til økonomiplanen for perioden 2020 – 2023 og budsjettet for 2020 til behandling og uttalelse til brukerråd, AMU og komiteene med frist 18.11.19.

Deretter skal formannskapet avgi innstilling til kommunestyret hvor formannskapets innstilling i henhold til kommunelovens § 14-3 (4) skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Vurdering

Den fremtidige økonomiske situasjonen for Meråker kommune avhenger av hvilke valg en gjør når det gjelder framtidige investeringer. En kan derfor si at kommuneøkonomien framover i større grad påvirkes og utfordres av egne beslutninger og mindre av endrede rammevilkår/bevilgninger fra regjering og storting

Det er viktig at prioriteringene i budsjett og økonomiplanen legger grunnlaget for en sunn kommuneøkonomi. Bare slik kan en imøtekomme fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor en utvikling der andelen eldre i befolkningen øker kraftig. Regjeringen varslet i perspektivmeldingen fra 2017 at dette vil gi utfordringer både for finansieringen av velferdsstaten og for kommunesektoren. Kommunesektoren må derfor forberede seg på å løse flere oppgaver med mindre ressurser. Rådmannen har i forslag til handlings- og økonomiplan budsjettert med at kommunen vil få lavere inntektsvekst framover

Inntektsveksten i planperioden vil mest sannsynlig flate ut mens økte utgifter som følger av at vi får endringer i demografikostnader, økte pensjonsutgifter og merutgifter til lønnsoppjøret blant annet i 2019, må dekkes opp gjennom at vi kostnadseffektiviserer.

Rådmannen foreslår å gjennomføre investeringer for til sammen 157 millioner kroner i planperioden 2020-2023. Dette gir en gjeldsgrad på om lag 62 prosent i gjennomsnitt i perioden.

Økonomisk status ved inngangen til 2020

Meråker kommunes totale økonomiske status ved utgangen av august 2019 er god, og det forventes at vi vil få et noe høyere netto driftsresultat i 2019 enn budsjettert (budsjettert med 0,4 %). Bedringen skyldes at det forventes høyere skatteinntekter enn budsjettert i størrelsesorden 1,0 millioner kroner.

Utfordringen på drift er at noen tjenesteområder sliter med å holde budsjettene sine og har et merforbruk som de må dekke opp før budsjettåret 2019 er over. Tjenesteområdene som «sliter med» å holde budsjettene sine får nå særskilt oppfølging fra økonomisjef og sektorsjefer ut budsjettåret.

Det skal meget gode grunner til dersom virksomheter og tjenesteområder i Meråker kommune skal ha anledning til å gå med merforbruk, og dette må i så fall være avklart og kvitteret ut i forhold til rådmannen.

Økonomiske nøkkeltall

Kommunens økonomiske handlingsrom er avhengig av kommunens økonomiske situasjon, hvilke mål kommunen styrer mot og hvordan inntekter og utgifter endrer seg. Økonomiske nøkkeltall som sier noe om kommunens utgangspunkt.

Netto driftsresultat er en av de viktigste indikatorene for økonomisk balanse. Netto driftsresultat viser overskuddet på årets drift fratrukket kapitalutgifter. Meråker kommune hadde i 2018 et netto driftsresultat på 1,28 prosent. Dette er et stykke under TBS sine anbefalinger som sier at «et sunt» netto driftsresultat bør ligge mellom 1,75 % og 2,0 %

Disposisjonsfond

Gode driftsresultat de siste årene har bidratt til at Meråker kommune har styrket disposisjonsfondet sitt slik at det nå er på nærmere 14 % av driftsinntektene.

Økonomiske rammebetingelser og prioriteringer

Kommunesektoren vil de neste tiårene stå overfor en utvikling der andelen eldre i befolkningen øker kraftig. Regjeringen varslet i perspektivmeldingen fra 2017 at dette vil gi utfordringer både for finansieringen av velferdsstaten og for kommunesektoren. Kommunesektoren må derfor forberede seg på å løse flere oppgaver med mindre ressurser. Rådmannen vil derfor i forslag til handlings- og økonomiplan budsjettere med at kommunen vil få lavere inntektsvekst framover

Økonomiske og finansielle måltall

Det er kommunens ansvar å sørge for en helhetlig og langsiktig økonomiforvaltning. Den nye kommuneloven sier at “kommuner skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid”. For å oppnå dette fastsetter den nye loven at kommunene skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi (§ 14-2, punkt c). Det er opp til kommunen selv å vedta hvilke måltall den skal ha og hvilket nivå måltallene skal være på.

Rådmannens forslag til Økonomiske og finansielle måltall

Rådmannen ønsker derfor å bygge budsjettforslaget sitt på følgende fire finansielle måltall:

Målsetting for netto driftsresultat (allerede vedtatt):

- Korrigert netto driftsresultat på 1,75 - 2,0 prosent av driftsinntektene
- Med en omsetning på ca. 265 mill kr betyr det i intervallet 4,6 – 5,3 mill kr årlig.

Målsetting for gjeldsgrad

- Gjeldsgrad ikke over 70 prosent av driftsinntektene
- Det betyr at driftsbelastende gjeld ikke skal overstige ca 186 mill kr. Vi har i dag ca 176 mill kr.

Handlingsregel for kapitalutgifter:

- Renter og avdrag ikke over 7,5 prosent av frie disponible inntekter
- Det gir oss et måltall på ca. 20 mill kr i finanskostnader. Vi vil i 2019 være på ca. 17,1 mill kr.

Målsetting for størrelsen på disposisjonsfondet (allerede vedtatt):

- Minimum 10 prosent av driftsinntektene våre
- Dette utgjør ca. 26,5 mill kr. Ved siste årsslutt hadde vi 36,5 mill kr. (13,5%)

Bruk av kraftinntektene inn i - konsesjonskraftsinntekter inn i drift

Ikke mer/ helst mindre enn 7,5 mill direkte inn i drift- det vil gi en bærekraftig økonomisk utvikling som sikrer «Meråkkbyggen» en bærekraftig tid framover ...

Virkningene av rådmannens forslag til finansielle måltall

Vurderinger, modeller og eksempler på virkninger av rådmannens forslag:

- Måltall viktig for en bærekraftig økonomi. Forplikter både administrasjonen og politikerne til å sette 'tæring etter næring'.
- Utfordrende å nå alle umiddelbart, spesielt når vi skal investere tungt i skolebygg.
- Med de planlagte investeringene vil vi bryte målsetting om gjeldsgrad på 70% og utfordre kraftig handlingsregel for andel kapitalutgifter når alt skal lånefinansieres.
- Mål om avsetning av andel av konsesjonskraftinntekter gir uforandret netto driftsresultat, men utfordrer bunnlinja vår.

Rådmannen ser at det kan være krevende å oppfylle alle disse måltallene på og med en gang, og at vi kanskje må «skynde oss litt langsomt» her for at alle måltallene skal kunne la seg innføre på en god måte.

Gode og riktige måltall bidrar altså til å sikre en sunn kommuneøkonomi. Rådmannen foreslår at disse viktige måltallene innføres i Meråker kommune- selv om vi kanskje må bruke noe tid

For å sikre langsiktig stabilitet i økonomien må kommunens verdier opprettholdes over tid. Dette krever at netto driftsresultat er større enn null. Bare slik er det midler igjen til å opprettholde og utvide kommunens bygningsmasse og finansielle formue slik at det bidrar til like gode tjenester for kommende generasjoner, som det gjør for oss i dag. Dersom netto driftsresultat er null vil det ikke være midler igjen til å opprettholde kommunens realverdier og finansformue.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler at netto driftsresultat for alle kommuner bør være 1,75 prosent. Hva resultatet bør være for den enkelte kommune kan imidlertid avvike fra dette, avhengig av størrelsen på kommunens formue, gjeld og avdrag.

Rådmannens vurderinger for 2020 og i økonomiplanperioden bør være at netto driftsresultat korrigert for premieavvik og avsetninger til bundne fond bør ligge mellom 1,75 og 2,0 prosent.

Med Rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan vil korrigert netto driftsresultat i gjennomsnitt ligge på 2,01 prosent i perioden. Dette i tråd med målsettingen

Disposisjonsfond

Størrelsen på disposisjonsfondet gir uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har i sin løpende drift, og dermed hvor stor økonomisk handlefrihet kommunen har.

Et disposisjonsfond gjør kommunen i stand til å håndtere midlertidige svingninger i økonomien, for eksempel inntektssvikt eller uforutsette utgifter. I tillegg gir det kommunen mulighet til å ta riktig risiko i forvaltningen av kraftfondet og i forvaltningen av kommunens pensjonsmidler.

Rådmannen opplever det bærekraftig at disposisjonsfondet ved utgangen av 2018 er på 36,5 mill kr. (13,5% av driftsinntektene våre)

De måltallene som mest sannsynlig blir vanskeligst å oppfylle for oss på kort sikt, er måltallene for gjeldsgrad og kapitalutgifter. Dette har sammenheng med planlagte investeringer, blant annet nytt skolebygg Meråker skole.

Forslag til driftsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023

I forslag til driftsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023, har rådmannen sett seg nødt til å gjennomføre kostnadsreducerende og kostnadseffektiviserende tiltak for å kunne legge fram et godt og bærekraftig budsjettforslag som langt på vei tar innover seg rådmannens forslag til finansielle måltall. Hvilke tiltak det er snakk om og størrelsen på disse er nærmere beskrevet under den enkelte sektoren og det enkelte tjenesteområdet.

Rådmannen har noe han ønsker å ha særlig fokus på i 2020 for å ivareta elementer av utvikling, innovasjon, kompetanseutvikling, internasjonalisering, nettverksbygging, satsing på ungdommene våre og bolyst. Disse er:

- Vinterfestival/ vinterfestuke Meråker 2020 i sammenheng med SkiTour 2020 og renn i Grova i februar 2020: 0,5 mill
- Forprosjekt: Oppstart Kultur og fritidsklubb og forebyggende arbeid mot mobbing:
- Et større Skoleutviklingsprogram, kanskje oppstart av Respektprogrammet og/ eller MOT- kommune
- Et ønske om realisering av Pilgrimsleia:
- Innovasjon, Internasjonalt og regionalt samarbeid(Interreg): 0,2 mill

Totalt er størrelsen på disse tiltakene beregnet til 0,7 mill kr

Rådmannen er kjent med at Ungdomsrådet har satt mulig en etablering av en Kultur og fritidsklubb i kommunen vår på dagsorden. Dette støtter rådmannen fullt ut og på alle mulige måter

Det hadde vært helt topp med en fritidsklubb som kunne blitt en spennende, pulserende og attraktiv møteplass for ungdommen i bygda vår, og er derfor en meget god ide slik rådmannen ser det. Her må ungdommen vår kunne finne en møteplass med mange ulike aktiviteter, et sted å treffe venner, og et sted der ungdommene våre må kunne møte voksne de kan snakke med om alt det som opptar dem. Tilbudet må være gratis, og utvikles i samarbeid med Ungdomsrådet og ungdommene som har tenkt å bruke det.

Kanskje skal møteplassen også være et sted der ungdommen vår har mulighet til å bli introdusert for ulike aktiviteter og kulturuttrykk, realisere egne prosjekter og ideer, og der vi kanskje kan ha en egen satsing på e-sport og Gaming?

Interne tjenester og arbeidsgiverområdet

Hovedprioriteringen for de interne tjenestene og arbeidsgiverområdet vil i perioden være arbeidet med å utvikle organisasjonen, og kommunens plan og styringssystemer, slik at kommunen blir best mulig rustet til å svare på nasjonale og lokale forventninger som sier at fremtidig samfunns- og arealplanlegging skal være bærekraftig..

Temaplan for modernisering må utvikles og behandles i denne perioden, og skal svare på hvordan organisering og digitalisering støtter opp under politiske mål. Dette arbeidet må bygge på digitalisering, ledelsesskolen og lederutviklingsprogrammet vårt, kommuneplanens samfunnsdel samt økt innbyggerinvolvering.

Medarbeiderskap og medarbeiderdrevet innovasjon vil også få et betydelig fokus i forhold til arbeidsgiverområdet

Sykefraværet vårt

Det høye sykefraværet vårt bekymrer rådmannen meget:

I enheter med høyt sykefravær over tid, går derfor rådmannen nå inn med ulike former for støtte og hjelp. Rådmannen har opprettet et særskilt Innsatsteam, bestående av medlemmer fra strategisk sykefraværsguppe, beregnet på enheter med høyt sykefravær over tid som skal sørge for tett «sykefraværsoppfølging» overfor disse enhetene.

Skal Meråker kommune styrke sin posisjon som attraktiv arbeidsgiver, må vi være tett på og systematiske i sykefraværarbeidet vårt framover slik at vi får ned sykefraværet vårt.

Økonomiske konsekvenser av sykefraværet vårt

Først og fremst er det bekymringsfullt i forhold til hvordan det går med humankapitalen vår/ den enkelte medarbeideren vår når så mange av våre medarbeidere til enhver tid er sykemeldte og dermed borte fra arbeidet sitt. Kostnadene ved korttidsfravær er betydelige. Ikke så mye merutgifter ved langtidsfravær, men dog ...

Avslutningsvis her, kan det nevnes at rådmannen i budsjettforslaget sitt legger inn 300 000,- til styrking av sykefraværarbeidet vårt i 2020.

Folkehelsen og Folkehelsearbeidet vårt

Meråker kommune skal være naturlig, folkelig og bærekraftig på alle vis. Vi skal være en Folkehelsekommune og må derfor ikke glemme viktigheten av en god Helse og Folkehelse både blant innbyggeren og medarbeiderne våre. Dette betyr at vi skal investere mye i å holde innbyggerne og medarbeiderne våre frisk og vitale så lenge som mulig. Alt henger sammen med alt – og til syvende og sist handler det om best mulig livskvalitet for hver enkelt av kommunens 2442 innbyggere.

Rådmannen legger i sitt budsjettforslag inn 200 000,- til styrking av Folkehelsearbeidet vårt

Forslag til investeringer, størrelsen på finanskostnadene og gjeldsutvikling

Her har rådmannen søkt å være forsiktig og realistisk i sine forslag, og har derfor funnet plass til noen få men viktige investeringer:

Investeringsområder:

- Det største løftet vil definitivt være den lenge planlagte skoleutbyggingen vår som rådmannen nå anslår til 63 mill. kr (pris- og kostnadsjustert til 2020-nivå) Utbyggingen er tenkt gjort i årene 2020 og 2021.
- Knappe 68 mill. kr. på selvkostområdet, hvorav nytt renseanlegg til 50 mill. kr.
- Øvrige investeringer på ca. 26 mill kr i planperioden, herav kan nevnes asfaltering, veier, IT/digitalisering, grønn kommune/overgang til el-biler og satsing på velferdsteknologi.

For nærmere enkeltheter og vurderinger i rådmannens forslag til økonomiplan og budsjett vises det til særskilt dokument datert 31. oktober 2019.